

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы Атбасар қаласы №7 жалпы білім беретін мектебі

Мектепалды даярлық О «а» сыныбы

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі 1-апта 8 – 12 қаңтар 2023-2024 оқу жылы

Оқу ісінің меңгерушісі: Жәнімхан Н

Тәрбиеші: Жаксыбаева С.Т.

Күн тәртібі	Дүйсенбі 08.01	Сейсенбі 09.01	Сәрсенбі 10.01	Бейсенбі 11.01	Жұма 12.01
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру	Ата-аналармен әңгіме: Ата- аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата –аналармен әңгіме: «Дұрыс тамақтануға баулу»
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Д\ойын: «Қарап ал да есіңе сақта» Мақсаты: балаларды көрген суреттерді есі не сақтап,көз алдына елестете отырып ,әр қайсысын ретімен атап шығуға ,үй жану-арларының,андардың және құстардың жал-пы аттарын айтқызу. Оларды қорғауға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: үй жануарлары,андардың,құстардың суреттері.	Д\ойын «Ғажайып қоржын» Мақсаты: Балаларды заттарды тиісті қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. Ойын шарты: Қоржындағы затты сипап біліп атау. Бала затты дұрыс сипаттап бергеннен соң ғана зат қаптан алынып, балаларға көрсетіледі, ал дұрыс аталмаса қаптан алынбайды. қажетті құралдар: Ғажайып қоржын. Балалар санына сәйкес, таныс ойыншықтар.	Д\ойын:«Экологиялық пирамида». Мақсаты: Балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, экологиялық пирамида құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу.	Д\ойын: «Зоологиялық домино». Мақсаты: Балалардың жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін бекіту; ұғымталдыққа, зейін қоюшылыққа баулу. Ойын ережелері: Кімде-кім өз карточкаларын бірінші болып қойса, сол жеңімпаз болады. Жүрісті жіберіп алмай, карточканы дер кезінде қойып, мұқият болу.	Д\ ойын:Не артық? Мақсаты: Балаларды суретке қарап,оларды топтастыруға үйрету. Құстар мен жануарлардың жеке және жалпы аттарын айтқызу. Оларды қорғауға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: әр түрлі құстар мен үй жануарлары бейнеленген суреттер.
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу				

<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӨ)</p>	<p>Табиғатым тамаша, Көз тоймайды қараса. Табиғатты аялап, Сәлем саған-Жер ана! Сәлем саған-Нұрлы күн! Аман-есен болайық, Бейбітшілік қалайық. Біз әдепті баламыз, Біз ерекше баламыз, Қонақтарды көргенде Амандасып аламыз.</p>	<p>Табиғат қандай тамаша, Тоймаймыз біз де тамсана. Балықтар шіркін жүзеді, Табиғаттың жыры көп, Табиғаттың сыры көп.</p>	<p>Табиғат, сен тіршілік тұнып тұрған. Сен күнсің көтерілген күліп қырдан. Сен көлсің, сен ормансың. Сен - бұлбұлсың, Адамға сұлулықты шын ұқтырған!</p>	<p>Табиғатқа қамқор боп, Байлығын біз қорғайық. Әдепті да, тәртіпті боп, Жақсылығын қолдайық.</p>	<p>Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын көк аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз.</p>
<p align="center">1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</p>					
<p>Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӨ</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану</p> <p>–Бүгін қай күн? –Кеше қандай күн болды? –Ертең қандай күн болады? –Бүгін ауа райы қандай? –Табиғат өзгерістерін атайық Мақал-мәтелдер: 1.Ағаш – тамырымен, адам – достарымен мықты. 2.Адамға үш нәрсе көмек: шөл далада қазылған құдық, салынған көпір және жол бойына егілген ағаш. 3.Қарағайға қарап – тал өсер, Қатарына қарап – бала өсер. Педагог: – Балалар, сендер ертегі тындағанды ұнатасындар ма? Тақтаға ертегі мазмұнына байланысты сурет ілінеді. Алдымен балаларды екі топқа бөліп, бір топқа</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту</p> <p>Практикалық жұмыс жүргізеді Педагог балаларға қызыл және жасыл шеңберлерді көрсетеді. -Фигуралар қалай аталады? (дөңгелек) Қызыл дөңгелекті алып, екіге бүктейді, оны қиып бір-біріне беттестіреді, бөліктер бірбірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді. -Дөңгелектер қандай бөліктерге бөлінді? (тең) -Неше бөлік шықты? (екі) -Бұл бөліктер "дөңгелектің жартысы" деп аталады. Уақыт беріп, дөңгелекті екі бөлікке қиюға көмектеседі. Педагог жасыл дөңгелекті алады. Екі рет бүктеп, тең төрт бөлікке қиып, бір-біріне беттестіріп сәйкес келетінін көрсетеді. - Дөңгелек</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. берілген сөзге сөйлем құрастыру.</p> <p>Дидактикалық жаттығуы: «Сөзді аяқта» –Мен сендерге сөздің ең соңғы буынын айтпай аяқталмаған сөздер айтамын сендер соңғы буынды қосып сөзді аяқтап қайтадан айтасындар. Мысалы: аққа...ла, ба..ла, ба..нан, бан..тик, асқа..бақ, сә..біз, домбы..ра, қам..шы, балмұз..дақ, аялда..ма, дәрiха..на, емха..на, балабақ..ша, бағдар..шам, қалам...сап, қыза..нақ, бұл..ақ, көзілді..рік, тоңазт..қыш, тер..ек, ша..тыр, ал..қа, апель..син, ау..ыл, ас...пан, қарын..дас, кер...ует, қа..зан, шаныш...қы, ба..лық, қал..қан, қаң..бақ,</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару;</p> <p>Үлестірмелі материалмен жұмыс. Практикалық жұмыс ұсынылады. Алдарыңа 5 дөңгелек қойыңдар. Үш дөңгелекті алып тастаңдар. Неше дөңгелек қалды? Педагог тақтаға сандар мен таңбаларды іледі. Жұптық жұмыс. Педагогті мұқият тыңдап, есептерді шығарады. Педагогтің нұсқауы бойынша фигураларды шығарады, қалғанын санайды, өздерінің іс- қимылдарын түсіндіреді. Демонстрациялық материалмен жұмыс Педагог 15-кестедегі суретті көрсетеді. Балалар демонстрациялық материалдың 21-кестедегі цифры бар карточканы көрсетеді</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: - - Өлеңді жатқа, мәнәрлеп, интонациямен айту</p> <p>–Суреттен кімді көріп тұрсың? (Баланы) – Балаға ат қойықшы. (Арман) – Арман не істеді? –Ал мына суреттен кімді көріп тұрсың? (Саматты) – Ол не істеп тұр? –Салыстырайық, кімнің істеген іс-әрекеті дұрыс? –Иә, Саматқа қамқорлық жасау әдеті жетіспей тұр екен. Біз Самат сияқты балаларға көмектесіп, қамқор болып, жақсы істерді үйретіп жүрейік. Енді жақсы және жаман әдеттер туралы әңгімелесеміз. –Бүгін біз автор Рахым Тышқанбаевтың «Жақсы мен жаман» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Өлең сөз</p>

	<p>«шыршаның», екінші топқа «қайыңның» сөзін педагогтің соңынан қайталап отыруды ұсынысады. Педагог М.Төрежановтың «Біз де ойнаймыз» әңгімесін оқып береді.</p>	<p>қандай бөліктерге бөлінді? (тең) - Дөңгелектің неше бөлігі пайда болды? (төрт) –Бұл бөліктер «төрттен бір бөлік» деп аталады. Уақыт беріп, шеңбердің төрттен бір бөлігін қиюға көмектеседі. Сонымен қатар педагог қосымша қоңыр жолақты алады. –Қазір бұл жолақ бүтін болып тұр. Педагог жолақты 3 тең бөлікке бөліп бүктейді. Бөліктер бойынша қиып, бір-бірінің үстіне қояды, бұл бөліктердің сәйкес келетінін көрсетеді. -Жолақты қандай бөліктерге бөлдім? (тең) –Қанша бөлік шықты? (үш) –Бұл бөліктердің әрқайсысын "үштен бір бөлік" деп атайды. Балалар «үштен бір бөлік» деп қайталайды. Балалар хормен бөліктердің атауын қайталайды (жартысы, төрттен бір бөлік, үштен бір бөлік)</p>	<p>қа..мыр, шал..бар, кі..лем, жү..рек, жүге..рі, жүл..дыз. Әр дұрыс айтылған сөзге педагог жұлдызша беріп отырады. Ойын соңында жұлдызша саналып, жеңімпаз анықталады</p>		<p>адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. –Жақсы бала – тілалғыш, тәртіпті, ойыншықты сындырмай, күтіп ұстайды, ақылды, таза жүреді. Тіл алмайтын, ойыншықтарды сындыратын, өзінен кішіні, құрдастарын ренжітетін баланы жаман әдеті бар дейміз. Педагог тақпақты оқып беріп, жаттатады.</p> <p>Жақсы мен жаман Жақсы бала ол анық, Істемейді шалалық. Тап-таза боп жуынып, Жүреді ол таранып.</p>
--	---	---	--	--	--

Үзіліс:Затты лақтыру мен қағып алуға арналған ойындар
«Допты қуып жет»

Тынымсыз Тіл туралы ертегі жаттығулары:
Сыйқырлы айнаға қарап отырып, араның масаның , шегірткенің, жыланның дыбыстарын салып көр. Осы дыбыстарды Тынымсыз Тіл ұнатады ма соны байқа. Ағайынды аралар. Ағайында арарармыз, Еңбек үшін жаралғанбыз. -3-3-3-3-3 Шырын іздеп күні бойы Гүл бақшаны аралаймыз -3-3-3-3-3 (Үш саусағыңды түйістіріп, ұшып жүрген араларға ұқсат, әрбір екі жолдан кейін аралардың ызылдағанын

Ойын: «Допты қуып жет»
Мақсаты: Балаларды ептілікке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тындай білуге үйрету.
Ойынның шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан

<p>сал.) Жаман ара Қалмай ұшып соңынан, Ара қуды Мұратты. -3-3-3-3 Шағып алып қолынан, Досымызды жылатты. -у-у-у-у (Араның дауысы мен баланың ара шаққандағы дауысын сал)</p>		<p>алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады. Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.</p>
---	---	--

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Музыка Міндеті: --Қазақ халқының би өнерімен таныстыру</p> <p>Музыка тындау: «Вальс» (С. Майкапар) Ән айту: «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) «Ақша қар» (К. Қуатбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Аюлар биі» (Е. Тиличеева) Билер: «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Төмен және жоғары дыбыстар» ойыны Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко)</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: - Өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажырата білу</p> <p>Табиғи заттармен жұмыс: түрлі өлі табиғат заттарын таратып беру. — Алдарындағы заттарды қара. Оларды ата. Оларды қайдан кездестіресің? Ойын. «Ажырата біл!». Ойын барысында мұғалім тірі және өлі табиғат заттарын араластырып айтады. Өлі табиғатты атағанда оқушылар қол соғу керек. Сонан кейін оның неге өлі табиғат екенін дәлелдейді. Оқушылардың логикалық ойын дамытуға арналған сұрақтар мен тапсырмалар беру: -Су қыста қандай түрде</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру. Қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу</p> <p>«Көңілді шарлардың» тапсырмасын балаларға айтады. Бір тізбекте жүреді, жүгіреді. Көңілді шар көрсеткен тапсырманы орындайды: жүгіріп келе жатып тоқтайды, бағыттарын өзгертіп жүгіреді. II. ЖДЖ-ны текшемен орындайды (№2): Негізгі қимыл-қозғалыстарды топ болып орындайды № 2 сурет. Шұңқырға секіру: 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіріп түсулерін бекіту (6 рет). Тепе-теңдіктерін сақтап, дене бітімдерін түзу</p>	<p>Музыка Міндеті: - Балаларға «Қаражорға» биін билету</p> <p>Қаражорға биін билеу «Қай аспапта ойнаймын?» ойыны Қазақтың ұлттық аспаптарының (ішекті, ұрмалы, үрлемелі) өзіндік тембрлік дыбысталуымен таныстыру. . Әннің шумағын үйреніу Қаражорға Ал халайық билеңдер билеңіздер сүйгенмен, Басыңыздар шаттанып қара жорға биіне. Қоссын барлық бейнеге қан тарасын денеге, Қара жорға болмаса тойдың сәні келер ме. Қара жорға ойнаңдар қой десе де қоймаңдар, Қос жүректің шаттығын дәл осылай тойлаңдар.</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: -Тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну.</p> <p>Тірі табиғат — олар өседі, қоректенеді, тыныс алады, тұқым шашады. Оларға адамдар, жан — жануарлар, өсімдіктер, құстар, жемістер, көкөністер, балықтар жатады. Электронды оқулықтан көрсету. Өлі табиғат — қоректенбейді, өспейді, тұқым шашпайды. Оларға су, тас, тау, күн, ай, құм жатады. Бірақ тіршілік атаулы оларсыз өмір сүрмейді.</p>
--	---	--	--	--	---

		<p>кездеседі? -Суды қолға үйіп ұстауға бола ма? -Су қайнағанда неге йналады? -Мүз ерігенде не пайда болады? Осының негізінде өлі табиғатқа енетін су туралы не айтуға болады? Мұндай тапсырмалар сыныптағы оқушылардың ізденушілігін арттыру, сабаққа қызығушылығын тудыру . Мұндағы мақсат өлі табиғат заттарының бір күйден екінші күйге ауысатындығы туралы түсінуінің алғашқы шартын жасау.</p>	<p>ұстауларын қадағалау. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіреді. Шеңбер ішіне аяқтың ұшымен түседі. Қолдарын еденге тигізбеуге тырысады</p>		
--	--	---	--	--	--

Үзіліс: Үстел үстінде ойналатын ойындар.

<p>Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ Ойын:Жүретін саусақтар. Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар. Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.</p>		<p>Ойын: «Сарбаздарға не керек?»(5-10 мин) Мақсаты: Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: ойынға керек ресурстар. Мазмұны: Ортаға 1 қатысушы шақырылады. Маңдайына сурет қойылады. Бұл суретті қарама – қарсы отырған бала мимика арқылы қатысушыға көрсетіп, түсіндіреді. Ал ойынға қатысушы оны табу керек болады.</p>
--	---	---

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Көркем әдебиет Міндеті: - Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - - Саусақтарды айкастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - 8-10 бөліктерден пішіндерді жинап, құрастыру</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: -Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын</p>	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - Сюжеттік композициялар жасау,</p>
--	---	--	--	---	--

	<p>–Суреттен кімді көріп тұрсың? (Баланы) – Балаға ат қояйықшы. (Арман) – Арман не істеді?</p> <p>–Ал мына суреттен кімді көріп тұрсың? (Саматты) – Ол не істеп тұр?</p> <p>–Салыстырайық, кімнің істеген іс-әрекеті дұрыс?</p> <p>–Иә, Саматқа қамқорлық жасау әдеті жетіспей тұр екен.</p> <p>Біз Самат сияқты балаларға көмектесіп, қамқор болып, жақсы істерді үйретіп жүрейік.</p> <p>Енді жақсы және жаман әдеттер туралы әңгімелесеміз.</p> <p>–Бүгін біз автор Рахым Тышқанбаевтың «Жақсы мен жаман» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді.</p> <p>–Жақсы бала – тілалғыш, тәртіпті, ойыншықты сындырмай, күтіп ұстайды, ақылды, таза жүреді. Тіл</p>	<p>жағымен ішке қарай бұру). Қолды кезек жоғары-артқа көтеру.</p> <p>«Тауға өрмелеп шығу». Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеуге жаттықтыру. Қауіпсіздік техникасын сақтайды. Гимнастикалық қабырғаға жақындап келеді, әртүрлі тәсілмен өрмелейді. Қол мен аяқты үйлесімді түрде қозғауға тырысады. Ең жоғарғы тепкішекке дейін шығып, ең төменгі тепкішекке дейін түседі.</p> <p>Тепе-теңдік – жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып, тепе-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру.</p> <p>«Құмырсқаға үй тұрғызу»: поролон кірпіштерді қалап, үй тұрғызады.</p>	<p>«Дөңгелекті құрастыр» ойынын өткізеді.</p> <p>Балалар дөңгелек жасау үшін, бөліктерді қосады. Бөліктерден бүтін фигура жасайды.</p> <p>Қорытынды, фигураны бөліктерге бөлуге және бөліктерден жинауға болады.</p> <p>–Шаршының жартысын жасауға тырысыңыз</p> <p>–Оны қалай жасауға болады? (жиіктерін сәйкестендіріп шаршыны екіге бүктейміз). Сосын 4 бөлікке. (жиіктерін сәйкестендіріп шаршыны төртке бүктейміз)</p> <p>Қорытынды жасайды, тең бөліктер бір-бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді және олардың атауы бар (жарты, ширек).</p> <p>–Біз шаршының жартысын кескенде, қандай фигуралар шықты? (Екі кішкентай тіктөртбұрыш).</p> <p>–Ал шаршының төрттен бірі? (Ол да шаршылар, бірақ кішкентай).</p> <p>–Жартылар тең бе екенін тексерейік.</p> <p>Оларды бір-бірінің үстіне қойыңыз.</p> <p>Фигуралар сәйкес пе? Рас, бұл біздің фигурамыздың тең бөліктері.</p> <p>Жарты және төрттен бір фигурадан бүтін фигураны жасайды. Фигураны тең емес бөліктерге кесуге</p>	<p>бекіту</p> <p>Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен) – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы:(ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады</p>	<p>оларды сәнді бөлшектермен толықтыру</p> <p>Топтық жұмыс</p>
--	--	---	---	--	--

	<p>алмайтын, ойыншықтарды сындыратын, өзінен кішіні, құрдастарын ренжітетін баланы жаман әдеті бар дейміз. Педагог тапқақты оқып беріп, жаттатады.</p>		<p>болады. Педагог қарапайым геометриялық конструкторды таратады (суретті 5-6 бөлікке кесуге болады) және фигураны (суретті) бүктеуді сұрайды. Тіктөртбұрышты бөліктерге кесуге болады және т. б. Осыдан кейін ол парталарға өрнек немесе ою-өрнек шығаруды ұсынады, мысалы,мынадай Проблемалық сұрақ: Не көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Талқылайды, бүтін бөліктен көп деген қорытынды жасайды</p>		
--	--	--	--	--	--

Үзіліс: . Қозғалмалы зерек ойындар «Өзен» ойыны

<p>Еліктеу ойындары: “Кім жақсы айтады” Р-р-р-ррр</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div data-bbox="98 820 353 979" style="border: 2px solid blue; padding: 5px;"> </div> <div data-bbox="517 783 696 810" style="text-align: center;"> <p>Ы-ы-ы-ы-ыы</p> </div> <div data-bbox="439 831 696 999" style="border: 2px solid blue; padding: 5px;"> </div> </div>	<p>Гүлдерді иіскейік. Балалар, біз өзімізді гүлдер бағында жүрміз деп елестетейік. Гүлдер әдемі және хош иісті болады. Кәне, гүлдерді иіскеп көрейікші. Жаттығу 2-3 рет қайталанады.</p>	<p>Ойын: «Өзен» Кішкене өзен арқылы. Мақсаты: балаларды ұйымшылдыққа тәрбиелейді. Бірі бәрі үшін, Бәрі бір үшін. Сезімін қалыптастырады және достыққа тәрбиелейді. Көрнекіліктер: тақтай, жіп. Шарты: Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – «өзен», - дейді; оның үстіне тақтадан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да балаларға: «Көпір арқылы жүруді үйренейік», - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді.</p>
--	---	---

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Дене шынықтыру Міндеті: -Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу; қолды жоғары көтеру және екі жаққа созу, қолды желкеге қою</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу «Артығын тап» ойынын ойнату. 1.Қыс, көктем, жаз, күз, үз.</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -Балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп, келісіп ойнауға баулу</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті - - Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру, Ойын жаттығуы: «Сен қайда тұрасың?».</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті - - Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру,</p>
--	--	---	---	--	--

	<p>I.«Құмырсқалар соқпақпен келеді».</p> <p>Шеңбер бойымен тізбектеле бағытты өзгертіп жүру және жүгіру. Бір тізбекпен жүру, орташа қарқынмен жүгіру. «Артқа бұрыл!» бұйрығы бойынша бағыттарын өзгертіп жүгіреді. Тізбектен шықпай қозғалыста қимылдарын үйлестіріп жүруге, жүгіруге тырысады. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру.</p>	<p>(үз)</p> <p>2.Жел, жаңбыр, қар, боран, қуыршақ, бұршақ. (қуыршақ)</p> <p>3.Шаңғы, коньки, шана, ана. (ана)</p> <p>4.Әке, ана, ата, әже, аға, таға. (таға)</p> <p>5.Таңқурай, құлпынай, бүлдірген, күлдірген. (күлдірген)</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Берілген дыбысқа сөзді ата».</p> <p>Ойын шарты: Ойынды педагог бастап, бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады.</p> <p>Педагог: Шырша</p>	<p>Мнемо кесте арқылы әр бала қайда тұратынын айтады.</p> <p>– Қай көшеде, қандай үйде тұрасың?</p> <p>Педагог балалармен бірге мнемо кестедегі символдар нені білдіретінін талқылайды.</p> <p>– Мен ... (көшенің аты) көшесінде, 2 қабатты (көпқабатты) үйде тұрамын.</p> <p>– Сенің пәтерінде (үйінде) неше бөлме?</p> <p>– Сенің пәтерінде (үйінде) қандай бөлме бар?</p> <p>Суретпен жұмыс.</p> <p>– Мынау – балалар бөлмесі. Мынау қандай бөлме?</p> <p>– Мынау – балалар бөлмесі</p>	<p>«Ойыншықтар» дүкені</p> <p>Кітапханада</p> <p>Дәріханада</p> <p>Балалар сұрақтарға толық жауап беруі тиіс</p>
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	<p>Бақылау: Аязды бақылау.</p> <p>Мақсаты: Қыс мезгіліндегі күннің суықтығы-аяз. Аяздан бетіміз бен қолымыздың тоңатынын, үсіріп жіберуі де мүмкін екенін, сол үшін де қолғап, мойын орауыш тағатынымызды түсіндіру.</p> <p>Еңбек: Ауладағы қарды күреу.Мақсаты: Балаларды еңбек сүйгіштікке, бірлесіп жұмыс жасауға үлкенге көмек беруді үйрету. Күректі дұрыс ұстауға үйрету.</p> <p>Қим.ойын: «Сырғанақ тебу».</p> <p>Мақсаты: Балаларды ұйымшыл тату ойнауға, шанамен ойнауға шақыру, таудан төмен сырғанау</p>	<p>Бақылау: Мұзды бақылау.</p> <p>Мақсаты: Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру.</p> <p>Еңбек: Тайғанақ жерге құм себу.</p> <p>Мақсаты: Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне берілген тапсырманы тиянақты орындауларын қадағалау.</p> <p>Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату.</p> <p>Жаңа жыл, жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр.</p>	<p>Бақылау: Ауа-райын бақылау.</p> <p>Мақсаты: Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау.</p> <p>Еңбек: «Таза алаң».</p> <p>Мақсаты: Аула сыпырушыға көмектесу. Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету. Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу.</p> <p>Жеке жұмыс: Е.Өтетілеуов «Күшік».</p> <p>Мақсаты: Ү дыбысының айтылуына жаттықтыру. Тақпақты мәнерлеп айтуға үйрету.</p>	<p>Бақылау: Қарды бақылау.</p> <p>Мақсаты: Қыс мезгілінің ерекшеліктерін айту. Қар-түсі ақ, ұстасан қолың тоңады, жылыға ериді. Ойлау қабілетін дамыту.</p> <p>Тақпақ: Аппақ көше, бар дала, Аппақ ой мен қыраттар. Ақ шатырлы қар қала, Ақ жамылып тұр бақтар.</p> <p>Еңбек: Ағаштар түбіне қар үю.</p> <p>Мақсаты:</p>	<p>Бақылау: Күнді бақылау.</p> <p>Мақсаты: Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. Еңбек: «Қыс қызығы».</p> <p>Мақсаты: Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.</p> <p>Жеке жұмыс: Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн)</p> <p>Мақсаты: Балаларға</p>

	<p>әдісін үйрету. Жеке жұмыс: (Нұрали, Бекарыс, Тілекжан, Аяулым) Жұмбақ. Терезеге қонады, Әсем ою ояды.(Аяз). Мақсаты: Жұмбақ жаттату арқылы есте сақтау, ойлау қабілет терін дамыту, сөздік қорларын молайту.</p>		<p>Е.Өтетілеуов. «Күшік». Үреді үйшікте Аулада күшіктер Біреуі оның қап-қара, Біреуі сары ала Біреуі қардай ақ, Біреуі сұр жолақ Бәрібір, бәрінің жұмысы біреу-ақ: Үреді абалап Ойын: «Қасқыр мен қаздар». Мақсаты: Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. Қимылдық ойын: «Тымпи-тымпи».</p>	<p>Еңбексүйгіштікке тәрбиелей отырып, үйілген қардың маңызы туралы түсінік беру. Жеке жұмыс: «Қыс қызығы»тақырыбынд а әңгіме құрату. (Абдубақыт, Айару, Данагүл, Дильназ) Мақсаты: Сөздік қорын дамыту, ойын жүйелеп жеткізе білуге үйрету..</p>	<p>жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықтарын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру. Қимылды ойын:«Айгөлек». Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшандыққа , ептілікке баулу.</p>
<p>Балалардың үйге қайтуы</p>	<p>Ата –аналарға кеңес Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сұрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы Атбасар қаласы №7 жалпы білім беретін мектебі

Мектепалды даярлық О «а» сыныбы

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі 2 апта 15 – 19 қаңтар 2023-2024 оқу жылы

Оқу ісінің меңгерушісі: Жәнімхан Н

Тәрбиеші: Жаксыбаева С.Т.

Күн тәртібі	Дүйсенбі 15.01	Сейсенбі 16. 01	Сәрсенбі 17. 01	Бейсенбі 18.01	Жұма 19.01
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға жыл мезгілдеріндегі өзгерістерді, жыл айларын, апта күндерін ажыратып айта алады				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу	Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	<p>Д/ойын: «Ғажайып қоржын» Мақсаты: Балаларды заттарды қолдарымен, сипаптиісті қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. қажетті құралдар: Ғажайып қоржын. Балалар санына сәйкес, таныс ойыншықтар.</p>	<p>Д/ойын: «Бұл қай кезде болады» Мақсаты: Баланың жыл мезгілдері жайлы білімдерін тиянақтау пысықтау тиісті белгілерін атату, тілдерін жетілдіру, танымдылықтарын, ұстамдылықтарын дамыту. Қажетті құралдар: Жыл мезгілдеріне байланысты 3-4 сурет</p>	<p>Д/ойын: «Өз жұбыңды тап» Мақсаты: Санды көру, есту және қимыл арқылы қабылдау қабілеттерін пысықтау. Қажетті құралдар: Цифрлар бала санына</p>	<p>Д/ойын: «Қателесіп қалма?». Мақсаты: Жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Қажетті құралдар: текше</p>	<p>Д/ ойын: «Гүл шоғын құрастыр». Мақсаты: Бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның ережелері. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету.</p>
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу				

<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҮІӨ)</p>	<p>Жер-Ана, сағанмыңалғыс, Сыйлайсыңбізгекуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да!</p>	<p>Көк аспанда күнкүлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін.</p>	<p>Күндей жадырап, Айдай арайлап, Жұлдыздай жарқырап, Судай мөлдір таза көңілмен Бүгінгі күнді бастайық.</p>	<p>Жарқырап,күн де ашылды Айналаға гүл шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлықкүн! Бізсүйкімдібаламыз</p>	<p>Армысың шапағатты Күн-Ана! Армысың қайырымды Аспан-Ана! Армысың мейірімді Жер-Ана! Құт дарыт, бар әлемді жарылқа!</p>
<p>Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҮІӨ</p>	<p>1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</p>				
<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу</p> <p>–Балалар, құлан – жылқы тектес жануар. –Сендер жылқыны білесіңдер ме? –Құланың да, жылқы сияқты, жалы бар, бірақ ол – жабайы жануар. Ертеде аң сияқты, құланды да аулап етін жеген. –Мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын оқып берейін. Аңыз – бұл түп нұсқасы болған оқиға. Ауыздан-ауызға ұмытылмай жеткен оқиғаны аңыз деп айтамыз. Қазір мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын мәнерлеп оқып беремін.</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару;</p> <p>Үлестірмелі материалмен жұмыс. Практикалық жұмыс ұсынылады. Алдарына 5 дөңгелек қойыңдар. Үш дөңгелекті алып тастаңдар. Неше дөңгелек қалды? Педагог тақтаға сандар мен таңбаларды іледі. Жұптық жұмыс. Педагогті мұқият тыңдап, есептерді шығарады. Педагогтің нұсқауы бойынша фигураларды шығарады, қалғанын санайды, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді. Демонстрациялық материалмен жұмыс Педагог 15-кестедегі суретті көрсетеді. Балалар демонстрациялық материалдың 21-кестедегі цифры бар карточканы көрсетеді</p> <p>санап, жеңімпазды анықтайды</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті -Сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын бекіту</p> <p>«Сөз жина» дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», - «а.ғ.а.ш.», - «к.ү.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» , - «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.». –Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? –Балалар, денсаулыққа пайдалы</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру.</p> <p>Практикалық жұмыс Педагог балаларға: көк және қызыл қағаз таспаларын таратады. Кішкентай жасыл таспа – шартты өлшем. Педагог балаларға: алдарындағы тәрелкелерде көк және қызыл қағаз таспалар жатыр. Тәжірибелік жолмен таспалардың қайсысы ұзынырақ екенін дәлелдеп көріңдер. –Таспалардың қайсысы ұзынырақ? –Неліктен қызыл таспа ұзынырақ? –Қызыл таспа неше шартты өлшемге тең? –Көк таспа неше шартты өлшемге тең? Қайсысы көбірек: 3 пе, немесе 4 пе? Шартты өлшемнің көмегімен таспалардың ұзындығын өлшейді. Қорытынды жасайды:</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: - Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру.</p> <p>1.Суретті қара. Ертегінің жүйесін сурет бойынша баянда. Ертегі кейіпкерлерінің қимыл-әрекетін және эмоциясын келтір. 2.Жұмбақты шеш. Ә дегеннен тап береді, Тап бергеннен қақ бөледі. (Балта)</p> <p>Ескегі бар, жүзбейді, Ұшудан үміт үзбейді. (Желдиірмен)</p>	

			тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өссесің, ал көзің тамаша көреді.	қызыл таспа ұзынырақ, оның ұзындығы 4 шартты өлшемге тең. Көк таспа қысқарырақ, ол 3 шартты өлшемге тең. Тапсырмаларды орындап, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді	
--	--	--	--	---	--

Үзіліс :

<p>Саусақ ойындары Ойын: Су толтыру. Мақсаты: Қол ептілігін дамыту, ас ішкенде қалай отырып, қасықты қалай ұстайтынын, ыдыстар қалай тұратынын үйрету. Керекті құралдар: шұңқыр қасық, шұңқыр тәрелке мен күрешке. Мазмұны: Үстел үстіне шұңқыр ыдысқа су құйып қоямыз. Одан кейін 1-ші тәрбиеші өзі көрсетеді. Ыдыстағы суды қасықпен алып, ақырын төгіп алмай күрешкеге құямыз. Осы іс-әрекет бірнеше рет қайталанады</p>	<p>Саусақ ойыны: Жүретін саусақтар. Мақсаты: Саусақтарын жүргізе отырып, саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар. Шарты: Суреті бар кітапшаны алып, ішін ашып, ішінде балалар білетін деген суреттерді парак бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен), суретті нұсқап оның атын сұрайды. Балалар жауап береді. Сол ереже бойынша қайталанады.</p>
--	--

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Музыка Міндеті: - Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару</p> <p>Музыка тыңдау: «Қыс» (Б. Ерзакович) Өн айту: «Зырлайды шаңамыз» (М. Маңғытаев) «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт) Билер: «Испан биі»</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: - Табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату</p> <p>Табиғатты суреттеу. Бұлардың бәрі бізді қоршаған табиғатқа жатады. Осы ағаштар табиғаттың қай түріне жатады? Тірі табиғат. Оны неліктен тірі табиғат деп атаймыз? Одан әрі саяхатымызды жалғастырамыз. Не естідіңдер?</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу</p> <p>Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-</p>	<p>Музыка Міндеті: - Мәтінге сәйкес әнді сахналау</p> <p>Лақтарым, шырақтарым! Аша қойыңдар, аша қойыңдар! Енелерің келді - Сендерге сүт әкелді Емешегім иіп тұр. Аппақ сүтім тамшылап, Тұяғыма тиіп тұр! – Қасқыр: О, Лақтарым! Ой шырақтарым!</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсіну</p> <p>Ойын: «Сикырлы көпіршіктер» - Балалар Ертегі көрініс көрсету «Күн, жер, су, от және ауа» (ертегі) Бір күні Күн, жер, су, ауа қайсысы ең маңызды деп таласыпты. Күн: «Ең бірінші оянып мен өз шуақтарыммен жер планетадағы адамдарды, құс, аңдарды оятамын!» дейді. Жер: «Ия, ия, күн, сен жаңа</p>
---	--	---	---	---

	<p>(«Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.э. (өңдеген М. Раухвергер) Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко)</p>	<p>Тағы не көрдіңдер? Орман жануарлары. Олар да тірі табиғатқа жатады. Тірі табиғатқа жатады - адам. Осы тірі табиғаттың қажеттіліктерін атайық: ауа, тамақ, су, жарық, жылу.</p> <p>Одан әрі саяхатымызды жалғастырайық. Таудан сарқырап аққан өзенді көрдік. Енді табиғатта өлі денелер бар. Оларды тамашалайық. Күн, су, тау, тас, ауа, Бұлардың бәрі табиғи денелер. Бұдан басқа жасанды денелер болады, олар адам қолымен жасалады.</p> <p>Жасанды денелерге не жатады? Машина, үй, парта, кітап, т. б.</p> <p>Кез - келген денелер заттан тұрады. Мысалы: доп - дене, резеңке - зат, парта - дене, ағаш - зат, т. б. Қане, мына суреттен жасанды денелерді табайық.</p> <p>Ал осы табиғатта болып жатқанның барлығы табиғат құбылыстары. Табиғат құбылыстары: жаңбырдың жаууы, қардың жаууы, найзағай, кемпірқосақтың шығуы, жапырақтың түсуі, т. б</p>	<p>төбешікке».</p> <p>Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады.</p>	<p>Аша қойындар, Аша қойындар!</p> <p>Енелерің келді</p> <p>- Сендерге сүт әкелді</p> <p>Тұяғым шылқыған су.</p> <p>Бауырсық</p> <p>Мен бауырсақ, бауырсақ</p> <p>Атамнан қаштым</p> <p>Әжемнен қаштым</p> <p>Қояннан да қаштым</p> <p>Сенен де қашамын</p> <p>Бақа –бақа балпақ</p> <p>« Би билейміз» балалар қалаған музыканы қосу</p>	<p>өзің айттың жер планетасында тұратындар деп. Мен болмасам аңдар, жәндіктер, адамдар қайда өмір сүруші еді? Ағаштар, гүлдер қайда өсуші еді? Өзен, теңіз, мұхиттар қайда тасушы еді? Ең маңызды мені!»</p> <p>Ал мен болмасам,- таласқа су кірісті – балықтар, пингвиндер, су құстары болмаушы еді? Менсіз адамдар өмір сүре алмаушы еді.</p> <p>«Мен олардың үйлерін жылытамын» — таласқа от кірісті.</p> <p>«Сендер мен туралы ұмытып қалдыңдар!»</p> <p>— Ауа дауысын шығарды. Мен көрінбесем де адамдардан басқа, әр тірі зат өмір сүре алмайды! Менсіз отта болмайды.</p> <p>Бұл талас ұзаққа дейін созылды. Ешкім білмейді қашанға дейін созылатынын, егерде адам бұл әңгімеге кіріспесе.</p> <p>«Сендердің әрқайсысы маңызды. Сендерсіз жерде өмір болмаушы еді.»</p> <p>Адам тыныс алып, жерден астықты теріп, бұлақтан таза суды ішіп, үйіне кіріп отты жақты. Содан бері күн, су, жер, от, ауа бір бірімен таласпайды.</p> <p>— Балалар, сендер табиғатқа байланысты мақал-мәтелдер білесіңдер ме?</p> <p>— Тау бұлағымен сәнді, көл құрағымен сәнді.</p> <p>— Жер құтты болса, мал сүтті болады.</p> <p>— Жер – ана, ел – бала</p> <p>Дәйексөз: Адамзаттың табиғатсыз күні жоқ,</p>
--	--	---	--	--	--

					<p>Мұны айтуға адамзаттың тілі жоқ. Балалар табиғатқа өз ризашылығын білдіреді. — Күн, сәуле шашқаның үшін рахмет! — Ағаш, көлеңкең үшін рахмет! — Жер, саған жомарттығың үшін рахмет! — Бұлт жаңбыр сепкенің үшін рахмет! — Таза ауа, саған рахмет! — Табиғат, сұлулығың үшін рахмет! — Құстар, тамылжыта салған әндерің үшін рахмет!</p>
--	--	--	--	--	--

Үзіліс:

Дидактикалық ойын:

«Домино»

Мақсаты: «Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту, пысықтау. Сәйкес көлікті тауып дұрыс атату, оның атқаратын қызметімен таныстыру.
Ойын шарты: Суреттері сәйкес келетін карточкаларды біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.
Қажетті құралдар: Бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлімдері 5×6см карточкалар.

«Сүйікті қаламызға саяхат»

Мақсаты: Туып - өскен қаласы туралы білімдерін бекіту; үлкендер еңбегі, автокөліктер.
Ойынның барысы: Тәрбиеші балаларды үш топқа бөліп, карточкаларды таратады. Содан соң қаланың көрікті жерлері, үлкендер еңбегі, автокөліктер туралы әңгімелеуге тапсырма береді. Балалар қолдарындағы карточка бойынша әңгіме құрастырады. Әңгімені мазмұнды айтқан топ жіңішке жетеді. Топтар қағаздарын алмастырып, ойынды әрі қарай жалғастырады.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Көркем әдебиет Міндеті: - Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу</p> <p>Педагог қорапшаның ішінен бір сурет алып шығады. – Суреттен нені көріп тұрсындар? (Балта) – Бұл не деп ойлайсындар? – Ол не үшін керек? Мұндай затты көргендерің бар ма?</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - - Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бұғу және тік көтеру</p> <p>Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бұғу және тік көтеру Қозғалыс ойындары:</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу</p> <p>Проблемалық іздеу тапсырмасы: Кәділердің ұзындығын қалай салыстыруға болады (бір-бірінің үстіне салу арқылы)? Педагог: Кәділерді сабағынан үзбей өлшеуге</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: - Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>«Сөзді аяқта» дидактикалық жаттығуы Балалар мен сендерге соңғы буынын айтпай сөздер айтамын, сендер буынды қосып, сөзді айтасындар. Мысалы: кү...шік, көбе...лек, ба...нан, алжап...қыш, жұлдыз...ша, жылқы...шы, шах...мат, ине...лік, жолба...рыс, жас...тық, ағаш...тар, бақта...шы, береке...лі, күлкі...лі, күнба...ғыс, қабыр...ға, қам...шы, қама...жай,</p>	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - Қағаздан құрастыру әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту</p> <p>Топтық жұмыс</p>
--	---	---	--	---

	<p>–Балалар, бүгін «Алтын балта» орыс халық ертегісімен танысамыз.</p> <p>Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Ертегі ойдан, қиялдан туады</p> <p>Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар:</p> <p>–Ертегі қалай аталады?</p> <p>–Кедей қайда барды?</p> <p>–Балта қайда түсіп кетті?</p> <p>–Балта не үшін қажет?</p> <p>–Диірменші қандай балталар ұсынды?</p> <p>–Диірменші неліктен кедейге алтын балтаны берді?</p> <p>–Бай не істеді?</p> <p>–Ертегі қалай аяқталды?</p>	<p>«Сағат»</p> <p>Екі ойыншы бірдей қашықтықта шеңбер бойымен тұрып алып, белгі берілгенде бір бағытта жүгіріп, бірін-бірі қуып жетуге тырысады.</p> <p>Ойында жаттығуларды екі бағытта қайталау керек (сағат тілімен, сағат тіліне қарсы).</p>	<p>бола ма?</p> <p>Заттың ұзындығын өлшеуге арналған басқа да тәсілдер бар. Кез келген затты шартты өлшемнің көмегімен өлшеуге болады. Шартты өлшем ретінде таспаны, бауды, қаламды немесе кез келген басқа затты пайдалануға болады.</p> <p>Бүгін біз шартты өлшем ретінде жасыл қағаз таспаны пайдаланамыз.</p> <p>Менің қалай өлшейтінімді мұқият қараңдар. Екеуінің де бұрышын бір-біріне сәйкес келтіріп, шартты өлшемді кесіндінің үстіне саламын.</p> <p>Шартты өлшемнің шеті қай жерде болса, сол жерге белгі саламын.</p> <p>Келесі өлшем осы жерден басталады.</p> <p>Балалар өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады. Балаларға кәділердің макеттері (муляждар, суреттер) беріледі және олар кәділерді ұзындығы бойынша салыстырады.</p> <p>Санайды.</p> <p>Осы кесіндінің неше шартты белгіге тең екенін санауды ұсынады.</p> <p>Кәдінің ұзындығын кім өлшейді? Кәді неше шартты өлшемге тең?</p>	<p>ора...мал, сұл...гі, жапа...лақ, отба...сы, жануар...лар, найза...ғай, сөм...ке, сыбыз...ғы, отша...шу, су...рет, жеміс...тер, жалау...ша, құмырс...қа т.б.</p> <p>Сөзді дұрыс айтқан балаларға педагог жұлдызша таратып отырады, ойын соңынан жеңімпаз анықталады</p>	
--	--	--	--	---	--

Үзіліс: . Жүгіруге арналған ойындар
«Торғайлар мен мысық»

		<p>Ойын: «Торғайлар мен мысық» Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Шарты: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты тандайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. Ойын 4-5 рет қайталаынады. Ұсыны: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды (қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді)</p>
		

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею</p> <p>Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге және түсуге үйрету, қол мен аяқты үйлестіріп қозғау шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру (тіркемелі адыммен адымдау, саты тепкішектерін қолмен</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: Буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту</p> <p>«Тиісті белгіні көтер» дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызғылт сары дөңгелекті көтереді. «Кім көп сөз ойлап</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -Монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту</p> <p>–Сендерге «Ақсақ құлан» аңызы ұнады ма? –Аңызда не туралы айтылған? –Ашуына тиген құлан әңгісі балаға не істеді? –Міне, балалар, аң екеш аңға да зәбір көрсетіп, қорлауға болмайды екен. –Аңыз әңгімедегі құлан сөзі орыс тілінде «кулан» деп айтылады. Әңгі – үйірді басқаратын, бастап жүретін айғыры</p> <p>–«Л» – дауыссыз дыбыс. –"Л" дыбысының буын арасында кездесуі.</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: - Суреттер бойынша әңгіме құрастыру</p> <p>Ойын: «Қандай сөз артық?». Педагог сөздерді айтады, балалар мұқият тындап қандай сөз артық екенін табады. Мысалы: кереует, үстел, нан, кілем. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады.</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті -- Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен таныстыру</p> <p>Қазақ халқының шеберлері асхана аспаптарын, тұрмыстық заттар, жиһаздар дайындауда қандай материалдарды қолданған баллаарға көрсету, Осы заттарды бояту. ажырату</p>
--	---	--	--	---	---

	ұстап).	айтады?» дидактикалық ойыны – Н дыбысынан басталатын сөздер ойландар, сөздерді шапалақпен буынға бөліндер, қанша буын атасындар. – Нан, нар, ну, нарын, немене, не, неге, нағыз, Нұрлан, Нұргүл, неке, нақ, неліктен. – Р дыбысынан басталатын сөз ойландар. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишқадан беріліп отырады. – Радио, рауғаш, рас, рет, резенке, рең. Ойын соңында фишқаларды санап, жеңімпазды анықтайды	Ла-ла-ла – лақ. Лә-лә-лә – Ләззәт. Да-да-да – дала До-до-до – долана. Құ-лан. Құ-лақ		
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	Бақылау: Бұлтты бақылау. Мақсаты: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт). Еңбек: Көшедегі қар жинаушы машиналардың жұмысын бақылау. Мақсаты: Қар тазалаушы машиналардың адам үшін	Бақылау: Мұзды бақылау. Мақсаты: Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. Еңбек: Тайғанақ жерге құм себу. Мақсаты: Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне беріл	Бақылау: Ауа-райын бақылау. Мақсаты: Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. Еңбек: «Таза алаң». Мақсаты: Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа,	Бақылау: Мұздақты бақылау. Мақсаты: Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету. Еңбек: Ағаш түптеріне қар үю. Мақсаты: Еңбекқорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру. Жеке жұмыс: Жұмбақ	Бақылау: Күнді бақылау. Мақсаты: Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. Еңбек: «Қыс қызығы». Мақсаты: Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек

	<p>пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету.</p> <p>Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ, Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт</p> <p>Мақсаты: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қим.ойын: «Мені қуып жет».</p> <p>Мақсаты: Шашпандыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.</p>	<p>ген тапсырманы тиянақты орындауларын қадағалау.</p> <p>Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату.</p> <p>Жаңа жыл,жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр.</p> <p>Мақсаты: Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету.</p> <p>Ойын: «Тышқан мен мысық».</p> <p>Мақсаты: Шашпандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.</p>	<p>кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу.</p> <p>Ойын: «Қасқыр мен қаздар».</p> <p>Мақсаты: Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру.</p> <p>Қимылдық ойын: «Тымпи-тымпи».</p>	<p>жаттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (мұз)</p> <p>Мақсаты: Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату.</p> <p>Есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қимылдық ойын: «Қазан».</p> <p>Мақсаты: Бірлесіп ойнауға шақыру.</p> <p>Балалардың көңілдерін көтеру.</p>	<p>етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.</p> <p>Жеке жұмыс: Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн)</p> <p>Мақсаты: Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықтарын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру.</p> <p>Қимылдық ойын: «Айгөлек».</p> <p>Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшандыққа, ептілікке баулу.</p>
<p>Балалардың үйге қайтуы</p>	<p>Ата –аналарға кеңес</p> <p>Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес</p> <p>Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес</p> <p>- үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты</p>	<p>Ата –аналарға кеңес</p> <p>Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>Ата –аналарға кеңес</p> <p>- баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
 Білім беру ұйымы Атбасар қаласы №7 жалпы білім беретін мектебі
 Мектепалды сынып **О «а» сыныбы**
 Балалардың жасы **5 жас**
 Жоспардың құрылу кезеңі **3-апта 22–26 қаңтар 2023-2024 оқу жылы**
 Оқу ісінің меңгерушісі: **Жәнімхан Н**
 Тәрбиеші: **Жаксыбаева С.Т.**

Күн тәртібі	Дүйсенбі 22.01	Сейсенбі 23.01	Сәрсенбі 24.01	Бейсенбі 25.01	Жұма 26.01
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата – анамен әңгімелесу. Ата –аналармен қарым –қатынас мәдениетін орнату. Күн тәртібін сақтауға дағдылану.	Ата-аналармен әңгіме: Ата- аналарға балаларын таңертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру.	Ата-аналармен әңгіме: Ата –аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру.	Ата-аналармен әңгіме: Ата –аналарға керекті құрал –жабдықтарды әкелуін өтіну.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Қимылды ойын «Ұшты-ұшты» Мақсаты: Балаларға әуеде ұшатын заттарды ажырата алуға үйрету. Қоршаған ортамен таныстыру	Сюжеттік ойын «Мен дәрігер боламын» Мақсаты: Балалар бір -бірімен ойнау арқылы өздерін дәрігер сезіне алады. Сөйлеуді дамыту	Үстел-үсті ойын «Әдемі үйшік» Мақсаты: Балалар өз еріктерімен үйшікті құрастыра алады Құрастыру	Сюжеттік ойын «Шаштараз» Мақсаты: Балалар ойын арқылы шаш киюшының еңбегін түсінеді. Көркем әдебиет	Дидактикалық ойын «Сандар тізбегі» Мақсаты: Сандарды тура және кері санай білуге үйрету Математика негіздері
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 10				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҮІӨ)	Д/ойын:«Ғажайып қоржын» Мақсаты: Балаларды заттарды қолдарымен, сипаптиісті	Д/ойын«Бұл қай кезде болады» Мақсаты: Баланың жыл мезгілдері жайлы білімдерін тиянақтау пысықтау тиісті белгілерін атату, тілдерін	Д/ойын:« Өз жұбыңды тап» Мақсаты: Санды көру, есту және қимыл арқылы қабылдау қабілеттерін пысықтау.	Д/ойын:«Қателесіп қалма?». Мақсаты: Жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін	Д/ ойын: «Гүл шоғын құрастыр». Мақсаты: Бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға

	қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. қажетті құралдар: Ғажайып қоржын.	жетілдіру, танымдылықтарын, ұстамдылықтарын дамыту. Қажетті құралдар: Жыл мезгілдеріне байланысты 3-4 сурет	Қажетті құралдар: Цифрлар бала санына	туралы біліктерін нығайту. Қажетті құралдар: текше	үйрету. Ойынның ережелері. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету.
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҮІӨ	1 - ұйымдастырылған іс-әрекет				
<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: --Өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру, сөйлегенде бейнелі сөздерді қолдану</p> <p>–Сендерге «Ақсақ құлан» аңызы ұнады ма? –Аңызда не туралы айтылған? –Ашуына тиген құлан әңгісі балаға не істеді? –Міне, балалар, аң екеш аңға да зәбір көрсетіп, қорлауға болмайды екен. –Аңыз әңгімедегі құлан сөзі орыс тілінде «кулан» деп айтылады. Әңгі – үйірді басқаратын, бастап жүретін айғыры</p> <p>–«Л» – дауыссыз дыбыс. –"Л" дыбысының буын арасында кездесуі. Ла-ла-ла – лақ. Лә-лә-лә – Ләззәт. Да-да-да – дала До-до-до – долана. Құ-лан. Құ-лақ -. Әңгімені оқып, сұраққа жауап беруге үйрету.</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - - Биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу, заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру</p> <p>Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады. Педагог балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ). Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады. Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау</p> <p>Күтілетін нәтиже: Жасайды: үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз құрайды. Түсінеді: сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. Қолданады: дыбыстарды ажыратады, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды «Хат» сөзіне дыбыстық талдау Х – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен белгілейміз. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз. Хат сөзінде 1 буын, 3 дыбыс. «Бал» сөзінің дыбыстық талдауы. Б – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен белгілейміз.</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру</p> <p>«Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны –Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды Практикалық жұмыс. Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын зерттейді, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ. –Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: Себеп-салдарлық байланыстарды , жанырларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату</p> <p>1.Оқиғаның жүйесін сурет бойынша баянда. Анасы мен қызы нені істеп отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не нәрсе? Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің? 2.Мақтадан не жасалады? Сызып қос. 3.Жұмбақты шеш. Тау-тау ақ қар, Ерімейді ыстықта. (Мақта)</p>	

	<p>болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді. -Екеуінің шеті сәйкес келетіндей етіп жақындату керек. -Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын қолданамыз. Педагог өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді. Педагог балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Педагог ұзындығы мен ені тең</p>	<p>Л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түсті белгі қоямыз. «Бал» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс</p>	<p>бар ма? Қабырғалары? Сопакша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) –Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопакшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды. –Сопакшаға қандай заттар ұқсас? (Сопакшаға ұқсас заттарды бейнелейтін суреттерді көрсетеді.) Балалар сопақшаға ұқсайтын заттарды табады, оларды атайды. –Енді балалар, қолдарыңызға сары тіктөртбұрышты аламыз. Жиектерін саусағымызбен жүргіземіз. Оның бұрыштары бар ма? Қанша бұрышы бар? Қабырғалары бар ма? Қанша қабырғасы бар? Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырады, сұрақтарға жауап береді. –Тіктөртбұрыш қандай геометриялық фигураға ұқсайды? (Шаршыға.) – Сары тіктөртбұрышқа бірдей өлшемдегі жасыл шаршыны саламыз. –Бұл фигуралар несімен ерекшеленеді? –Бұл фигуралар несімен ұқсас? Балалар ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, шаршыда барлық қабырғалары тең,</p>	
--	---	---	--	--

		<p>жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді.</p> <p>-Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады?</p> <p>Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады.</p> <p>Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді</p>		<p>тіктөртбұрышта қарама-қарсықабырғалары тең.</p> <p>Тіктөртбұрыш пен шаршының 4 бұрышы, 4 қабырғасы бар</p>	
--	--	--	--	---	--

Үзіліс:

<p>Қимылды ойын: « Күн мен түн » Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар бірі « Күн», екіншісі « Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші « Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді.</p>	<p>Қимылды ойын:« Көгі-гөк » Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Тақпақ айтып, бір қызды « кемпір» етіп сайлайды. Қалғандары қаз болады. « Кемпір» шетке шығып тұрады, басқа ойыншылар қаздай тізіліп, бірінің соңынан бірі ұстап: Гөк, гөк, көгі көк, Гөк, гөк, көгі гөк. Гөк, гөк, көгі гөк,-деп қаздың жүрісіне еліктей ақырын оң мен солға шайқалып, « кемпірдің» қасына келеді. Бірінші келген балаға беріп: « Жоғалтпаңдар!»-деп тапсырады. Балалар айнала жүріп, қайтадан қаздай тізіліп « кемпірге» келеді. « Кемпір» Әлгің қайда? Қалды сайда!-деп сұрайды. Балалар бәрі бірдей. Әлгің қайда?- Қалды сайда!-деп жауап береді. Олай болса сендердің біріңді алып қаламын, деп « кемпір» балаларға бас салады. Балалар тізбегін жазбай қаша жөнелуі керек. Қолға түскен біреуін « кемпір» қасына алып қала береді. Ойын барлық балаларды түгел ұстап болғанша қайта жалғаса береді.</p>	<p>Қимылды ойын: « Аққу-қаздар » Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, аңғарымпаздыққа тәрбиелеу. Ойын мазмұны: Алаңның бір шетіне қаздар тұратын үй белгіленеді, қарсы шетіне бақташы тұрады. Үйдің бір жақ бүйірінде қасқыр тұратын үнгір болады. Алаңның қалған жері жайылым болады. Бақташы қаздарды жайылымға қуып шығады, олар жайылып жүреді. Бақташы: Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасындар қай жаққа. Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп сусын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз Түсіп сусын ішеміз. Бақташы: Болсын онда жол жайлы! Қаздар: Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып тұр сұр қасқыр. Бақташы: Олай болса, қалаған, Жақтарыңа бар аман. Қаздар қанаттарын жайып, жайылым арқылы үйлеріне ұшады, ал қасқыр үнгіршек жүгіріп шығып, оларды ұстауға тырысады. Ұсталған қаздар қасқырдың үнгіріне қарай жүреді. Бірнеше рет жүгірістен кейін қасқырдың ұстаған қаздарфын санайды. Ойын 3-4 рет қайталанады.</p>
---	---	--

	<p>Музыка Міндеті: - Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру.</p> <p>Музыка тыңдау: «Көңілді балалар әні» (Б. Дәлденбай) Ән айту: «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) «Зырлайды шаңамыз» (М. Маңғытаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Марш» (Е. Андосов) Билер: «Қоян биі» (В. Питерцев) Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.э. (өңдеген М. Раухвергер)</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: -Туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту</p> <p>Әлемде өмір сүріп жатырмыз. Айналаға қарасаң, бізді көптеген заттардың қоршап жатқанын білеміз, олар:неше түрлі әдемі ғимараттар, жолдар, көпірлер, ұшақ, жиһаздар және т.б.</p> <p>-Бірақ айналамыздағы заттардың көпшілігі адамның көмегінсіз өздері пайда болған.</p> <p>-Оларға жер мен су, ағаштар мен жануарлар, күн мен аспан жатады, оларды бір сөзбен табиғат деп атаймыз.</p> <p>-Табиғаттың бір бөлігіне азық та, су да, киім де қажет емес, олар-тау-тас, ауа, ғаламшар, яғни жансыз табиғат.</p> <p>-Ал енді бір бөлігі</p> <p>-Балаларға әр жыл мезгіліне байланысты суреттер көрсетіледі.</p> <p>Жанды және жансыз табиғат арасында қандай байланыс бар? 1. Өсімдіктер немен тыныс алады. (ауа)</p> <p>2. Өсімдіктің тыныс алатын және суды буландыратын мүшесін ата. (жапырақ)</p> <p>3. Күн бізге не береді. (жарық)</p> <p>Олай болса, Ағаштар, Бұталар, Шөптесіндерді бір сөзбен не деп айтуға болады.</p> <p>– Өсімдіктер</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею.</p> <p>«Кокостармен ойнаймыз»</p> <p>Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету. Доп ұстаған қолды бастан асыра артқа жіберіп, доптың траекториясы алдыға, жоғары дұрыс ұшу үшін, бүгілген қолды түзу ұстап, допты лақтыру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру.</p> <p>Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады.</p>	<p>Музыка Міндеті: Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету . - Музыка тыңдау: «Балбырауын» (Құрманғазы).Композитор туралы мағлұмат беру, суретін көрсету. Құрманғазының күйлеріне тоқталу. Күйдің шығу тарихын айтып беру.</p> <p>Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу.</p> <p>Ән айту: «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева).</p> <p>Әнді орындап, сипаты мен мазмұнына мән беріп, талдап, әңгімелеу. Әнді орындау кезінде бір-бірін тыңдап, үндесіп айтуға көңіл аудару.</p> <p>Таныс«Мен өнерлі баламын» әнін (М. Омаров) қайталау, әнді үйренуді жалғастыру. Жеке және хормен айту.Билер: «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш», «Жұптасу биі» (чех халық әуені).Музыкалық аспапта ойнау: «Еркем-ай» қазақтың халық</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: - . -Өсімдіктердің тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату</p> <p>Қыста ағаштар қандай күйде болады?</p> <p>-Жапырағы бар ма? Қыста ағаштың күйі жапырағы жоқ,бұтақтарын қырау басып тұрады.Қар қалың жауса ағаш бұтақтары иіліп сәлем беріп тұрған тәрізді болады.Ағаш басына кейбір құстар ұя салады.Жазда тоқылдақ ағаштың дініндегі зиян келтіретін құрт-құмырсқаны тазартады.Адамдар ақтап қояды.</p> <p>Өлең: Ертенгісін байқадым М.Әлімбаев «Қыс келбеті»</p> <p>Жердің беті ақ қырау Аққу мамық ұлпа қар, Дәл маржан деп айтамын, Жамылады қырқалар. Төгілуге шақ тұр-ау, Шымшып аяз бетінді, Өзеніне,көліне Ширатады етінді Әдемі ою ойыпты, Ағаштардың бәріне Алқа тағып қойыпты. Сергіту сәті: Табиғатты сүйеміз Қанат жаям жалма –жан Иіліп келіп қол созам Аяғымның ұшын</p>
--	---	---	--	---	--

				<p>әні(өңдеген Б. Дәлденбай). Жоғарғы регистр, аспаптың дыбысталу тембрін ажыратуды үйретеді. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді қорытынды жасайды. Балаларды мадақтау,Қандай музыкалық аспаптарда ойнадыңдар?</p> <p>Кімге қандай музыкалық аспаптар ұнады?</p>	
--	--	--	--	---	--

Үзіліс:

<p>Қимылды ойын: « Шарлармен алмасу » Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар орындықтарда дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші қатар отырған екі балаға бір-бірден шар береді де ары қарай басқаларға ауыстырады (біреуі оңға, біреуі солға ұсынады). Шарлар бір-бірімен екі жақтан кездескенде балалар « Соқтығысты» деген сөзбен оларды соқтықтырады. Одан кейін балалар орындарынан тұрып, дөңгелекті айналып, қарсы жаққа барады, қалғандары орындықтарынан тұрып: « Жүгірдік, жүгірдік...» деп дауыстайды. Балалар өз орындықтарына жүгіріп келіп: « Ол шарды басқа балаларға береді де ойын қайталанады. Бұл ойынды даладағы сазды алаңда өткізуге болады, онда балалар көк шөптің үстінде отырады</p>	<p>Қимылды ойын: « Кішкене өзен арқылы » Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу Ойынның шарты: Ойынға бір топ (6-8 адамнан) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2м қашықтықта екі сызық сызылады. Бұл өзен. Ойнаушылар сызықтың жанында-өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек. Дөңгелектердің арасының қашықтығы балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан 2-3 бала өтеді, ал қалғандары тәрбиешімен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді-орындыққа отырады. Кейін олар ойынға қайтып араласады, тәрбиеші оларды қалай болса да мақтап, жағаның екінші</p>
--	--

	<p>Көркем әдебиет Міндеті: -- Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну</p> <p>Педагог жұмбақ жасырады.</p> <p>Қардай аппақ, мамықтай жұмсақ. Ол не? (Мақта) –Мақта жұмсақ, аппақ болады. Мақтадан киім дайындайды, көрпе жасайды. Бүгін біз мақта туралы Ыбырай Алтынсарин атамыздың «Бір уыс мақта» деген қызықты әңгімесімен танысамыз. Әңгіме болған оқиғаның желісі бойынша жазылады. Педагог әңгімені мәнерлеп оқып береді, мазмұнын түсіндіреді –Әңгіме қалай аталады? –Авторы кім? –Кішкентай қыз</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: -Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею</p> <p>Шөл әлемі «Қи қоңыз» ойын-жаттығуы. Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. Фитболдарды зал бойымен домалатып жүреді. Доптарды қатты итермейді. Батпақ әлемі Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке». Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» ұнтаспасын тыңдайды.</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану</p> <p>Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең» – Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз.</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті – сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау</p> <p>«Сөз айт, дұрыс айт» дидактикалық ойыны Педагог балаларға көк түсті төртбұрышты көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. Мысалы: (пима, фабрика, кілт, қант, тұз, шана, сабын, хат, қайық, циркуль, щетка т.б.). Қызыл түсті домалақты көрсетіп, жіңішке дауысты дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. (Өтеш, өшіргіш, өмір, елгезек, ірімшік, элеватор, ін, иық, үтік т.б.)</p>	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: -- Ойдан өзбетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. -</p> <p>Топтық жұмыс</p>
--	--	---	--	--	---

	<p>не істеп отырды? –Анасы қызына қандай ақыл айтты? –Қыз мақтаның қикымын қайда лақтырды? –Оны не алып кетті? –Анасы оған не деді? –Өңгімені қалай аяқтауға болады?.</p>				
--	--	--	--	--	--

Үзіліс: .

Тіл дамытуға арналған жаттығулардың мақсаты:

Балалардың дыбысты дұрыс айтуын түзету, тілін дамыту

Шалқан: Шалқан үлкен болып өсіп қалған екен. Оны көрген атай: «**О...о...о!**» деп таң қалды. Кәне, бізде айтып

Жыланның ысылы: Жылан қалай дыбыстайды?

Ыы.....Ыс – с – сссс

Жүгіруге арналған ойын: «Қайда жасырылғанын тап»

Мақсаты:

Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу

Ойынның шарты: Балалар бөлменің бұрышында тұрады.

Тәрбиеші жалаушаны тығатынын айтады. Балалар теріс қарап көзін жұмады, тәрбиеші жалаушаны тығып қояды да «болды» деген де балалар жалаушаны іздейді. Тапқан бала жалаушаны тығады. Ойын 2-3 рет қайталанады.

Жүгіруге арналған ойын: «Мысықтар мен балалар»

Мақсаты: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Елтілікке, алғырлыққа тәрбиелеу.

Ойынның шарты: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады. Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады. Балалар «кис-кис», деп шақырады. Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады.

Ойын 2-3 рет қайталанады.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Алға қарай еңкейіп, алақанды</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - -Төрт дыбысты сөзге</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: --Өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру,</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті -Балалардың түрлі әрекеттерінде бір бірімен</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: - Фонематикалық</p>	
--	---	--	--	---	--

	<p>еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру, қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу</p> <p>Шлә әлемі «Қи қоңыз» ойын-жаттығуы. Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. Фитболдарды зал бойымен домалатып жүреді. Доптарды қатты итермейд Батпақ әлемі Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке». Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» ұнтаспасын тыңдайды.</p>	<p>дыбыстық талдау жасауды жетілдіру Дыбыс дегеніміз не? Сөз және сөйлем ,дыбыстар Сөз құрамындағы бір немесе бірнеше дыбыстар тобынан жасалған фонетикалық бөлшек буын деп аталады. Дауысты дыбыстар буын құрауға негіз болады. Дауыссыз дыбыстар буын құрай алмайды. Сөздің құрамында қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болады. Мысалы, қарлығаштардың деген сөзде бес дауысты дыбыс бар, яғни сөз бес буыннан құралған. Қазақ тілінде буынның үш түрі бар: ашық буын; тұйық буын; бітеу буын. Бір дауысты дыбыстан құралған және дауыссыз дыбыстан басталып, дауысты дыбысқа аяқталған буын ашық буын деп аталады. Мысалы, а-на, ба-ла, да-ла, бе-ре-ке, ә-ке, ша-ға-ла, же-ті, та-ға, т.б. Бір ғана дауысты дыбыстан құралған буын жалаң ашық буын деп аталады. Мысалы, ә-же, ұ-лы, ү-кі, а-та, т.б.</p>	<p>сөйлегенде бейнелі сөздерді қолдану</p> <p>«Торғайлар мен мысық» ойыны. Педагог – «мысық», ал қалғандары «торғайлар» болады. Бөлмеде жағымды баяу әуен ойналады. «Торғайлар» алаңқайда секіріп, ұшып-қонып жүреді. Мысықтың дауысын естісімен «торғайлар» өз ұяларына ұша жөнеледі. Ұсталған «торғай» «мысық» болып ауысады. Ойын осылай жалғаса береді Балалар, біз бүгін торғайлар туралы ойынды бекер ойнаған жоқпыз. Өйткені сендерге қазір жазушысы М.Зверевтің «Су торғайы» атты әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. Әңгімені мәнерлеп оқиды. «Су торғайы» Қыстыгүні қатты аязда таудан аққан өзеннен бу шығып жатады. Екі жағаға көкпеңбек жалтыр мұз қатады. Өзеннің тек ортасы ғана мұзсыз. Осындай кезде шыр-шыр етіп, мұз үстінде жорғалап торғай жүреді. Ол – қайқы құйрық, кішкентай қара торғай. Торғай шолп етіп ағынды суға сүнгіп кетеді. Оның мөлдір судың түбінде жорғалап, тастардың ара-арасын шұқылап жүргенін анық көруге болады. Әне, ол пыр етіп қайтадан жағаға ұшып шықты. Тырнақтарының ұшына мұз қатып қалған. Оны да елең қылмастан зыр-зыр жорғалап, баяғысынша әндетумен болады. Бұл қандай ғажап құс! –Бұл құсты су торғайы дейді. Ол қысы-жазы бірдей жемін су түбінен табады</p>	<p>еркін диалог құруға мүмкіндік беру.</p> <p>«Білгенге – маржан». Бұл кезеңнің шарты сұрақтарға жылдам тез жауап беру керек. – Мамандық иелерін ата? – Біздің Отанымыз қалай аталады? – Бөлмеде не бар? – Сыпайы сөздерді ата. – Таңертең не істейміз? – Апта күндерін ата. т.б–</p>	<p>естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау(басы, ортасы, соңы)</p> <p>Сөздік ойын: «Сұрақ-жауап» – Сенің Отаның қалай аталады? – Менің Отаным – Қазақстан. – Қай қалада (ауылда) тұрасың? (Қаласының, ауылының атын айтады). – Отанымыздың бас қаласын ата? – Отанымыздың бас қаласы – Нұр-Сұлтан. – Қазақстан қандай мемлекет? – Қазақстан –</p>
--	--	--	---	---	--

		Тұйық буын дауысты дыбыстан басталып, дауыссыз дыбысқа аяқталады. Мысалы, айт, өр, ант, ән, ұлт, аң, ұрт, үй, арс, ел, өрт, т.б. Дауыссыз дыбыстан басталып, дауыссыз дыбысқа аяқталған, яғни ортасы дауысты дыбыс екі шеті дауыссыз дыбыс болып келген буын бітеу буын деп аталады. Мысалы, бұлт, жер, қант, той, құрт, тау, жұрт, жез, төрт, дос, серт, гүл, мұрт, қол, бырт-бырт, сарт-сұрт, жарқ-жұрқ, сөз, көз, май, дөң, дүлдүл, мазмұн, жолдастық, т.б			
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	Бақылау: Бұлтты бақылау. Мақсаты: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт).	Бақылау: Мұзды бақылау. Мақсаты: Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. Еңбек: Тайғанақ жерге құм себу. Мақсаты: Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне берілген тапсырманы тиянақты орындауларын қадағалау. Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл, жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр. Мақсаты: Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді	Бақылау: Ауа-райын бақылау. Мақсаты: Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. Еңбек: «Таза алаң». Мақсаты: Аула сыпырушыға көмектесу. Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету. Үлкендердің еңбегін қадірлей	Бақылау: Мұздақты бақылау. Мақсаты: Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету. Еңбек: Ағаш түптеріне қар үю. Мақсаты: Еңбекқорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру. Жеке жұмыс: Жұмбақ жаттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (мұз)	Бақылау: Күнді бақылау. Мақсаты: Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. Еңбек: «Қыс қызығы». Мақсаты: Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. Жеке жұмыс:

	<p>Еңбек: Көшедегі қар жинаушы машиналардың жұмысын бақылау.Мақсаты: Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету. Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ, Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт</p> <p>Мақсаты: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қим.ойын: «Мені қуып жет».</p> <p>Мақсаты: Шапшандыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты</p>	<p>қатесіз дұрыс айтуға үйрету.</p> <p>Ойын: «Тышқан мен мысық».</p> <p>Мақсаты: Шапшандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.</p>	<p>білуге тәрбиелеу.</p> <p>Ойын: «Қасқыр мен қаздар».</p> <p>Мақсаты: Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру.</p> <p>Қимылдық ойын: «Тымпи-тымпи».</p>	<p>Мақсаты: Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қимылдық ойын: «Қазан».</p> <p>Мақсаты: Бірлесіп ойнауға шақыру. Балалардың көңілдерін көтеру.</p>	<p>Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн)</p> <p>Мақсаты: Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықтарын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру.</p> <p>Қимылды ойын: «Айгөлек».</p> <p>Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшандыққа, ептілікке баулу.</p>
Балалардың дербес әрекеті (аз	Дидактикалық ойын «Қандай пішін жетіспейді?» Мақсаты: Геометриялық пішіндерді	:Дидактикалық ойын: «Сыйқырлы қапшық» Мақсаты: Заттарды белгілі бір	Дидактикалық ойын: «Апта күндері» Мақсаты: Апта күндерін естерінде	:Сюжеттік рөлдік ойын: «Шаштараз»	:Балалармен Әңгімелесу: «Туған ауыл туралы»

қимылды, үстел үсті ойындары , бейнелеу әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	атайды.Қай пішін жетіспейтінін табады.	қасиеттері бойынша салыстырады, топтастырады.	сақтайды. Апта күндерін рет-ретімен айта алады.	Мақсаты:Балалар рольдерге бөлінеді, өздері алған рольдерін сомдайды.	
Балалардың үйге қайтуы	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы Атбасар қаласы №7 жалпы білім беретін мектебі

Мектепалды сынып **О «а» сыныбы**

Балалардың жасы **5 жас**

Жоспардың құрылу кезеңі **4-апта 29–31 қаңтар 1-2 ақпан 2023-2024 оқу жылы**

Оқу ісінің меңгерушісі **Жәнімхан Н**

Тәрбиеші: **Жаксыбаева С.Т.**

Күн тәртібі	Дүйсенбі 29.01	Сейсенбі 30.01	Сәрсенбі 31.01	Бейсенбі 01.02	Жұма 02.02
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата – анамен әңгімелесу. Ата – аналармен қарым –қатынас мәдениетін орнату. Күн тәртібін сақтауға дағдылану.	Ата-аналармен әңгіме: Ата- аналарға балаларын таңертенгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру.	Ата-аналармен әңгіме: Ата –аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру.	Ата-аналармен әңгіме: Ата –аналарға керекті құрал –жабдықтарды әкелуін өтіну.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	«Менің балабақшам» Суреттер әлеміне саяхат	«Пішіндерді орналастыр және суретін сал» ойыны Мақсаты: Пішіндерді ұяшықтарға түстеріне және көлеміне сәйкес орналастырады. Дөңгелек пішінді мүсіндеу.	«Өз үйін тап» ойыны Мақсаты: үлкен – кіші ұғымдары туралы түсінік беру.	«Өз орнын тап» ойыны Мақсаты: түстерді тануға үйрету.	Үстел -үсті ойыны пазл: «Үйшік құрастыр» Мақсаты: логикалық ойлау қабілетін дамыту.
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 10				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҮІӨ)	Жер-Ана, сағанмынағлыс, Сыйлайсыңбізгеқуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да!	Көк аспанда күнкүлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін.	Күндей жадырап, Айдай арайлап, Жұлдыздай жарқырап, Судай мөлдір таза көңілмен Бүгінгі күнді бастайық.	Жарқырап,күн де ашылды Айналаға гүл шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлықүн! Бізеүйкімдібаламыз	Армысың шапағатты Күн- Ана! Армысың қайырымды Аспан-Ана! Армысың мейірімді Жер- Ана! Құт дарыт, бар әлемді жарылқа!
Мектепке дейінгі	1 - ұйымдастырылған іс-әрекет				

<p>Ұйым кестесі бойынша ҰІӨ</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -эпитеттерді, салыстыруларды қолдану</p> <p>«Торғайлар мен мысық» ойыны. Педагог – «мысық», ал қалғандары «торғайлар» болады. Бөлмеде жағымды баяу әуен ойналады.</p> <p>«Торғайлар» алаңқайда секіріп, ұшып-қонып жүреді. Мысықтың дауысын естісімен «торғайлар» өз ұяларына ұша жөнеледі. Ұсталған «торғай» «мысық» болып ауысады. Ойын осылай жалғаса береді</p> <p>Балалар, біз бүгін торғайлар туралы ойынды бекер ойнаған жоқпыз. Өйткені сендерге қазір жазушысы М.Зверевтің «Су торғайы» атты әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. Әңгімені мәнерлеп оқиды. «Су торғайы» Қыстыгүні қатты аязда таудан аққан өзеннен бу шығып жатады. Екі жағаға көкпеңбек жалтыр мұз қатады. Өзеннің тек ортасы ғана мұзсыз. Осындай кезде шыр-шыр етіп, мұз үстінде жорғалап торғай жүреді. Ол – қайқы құйрық, кішкентай қара торғай. Торғай шолп етіп ағынды суға сүңгіп кетеді. Оның мөлдір судың түбінде жорғалап, тастардың ара-арасын шұқылап жүргенін анық көруге болады. Әне, ол пыр етіп қайтадан жағаға ұшып шықты. Тырнақтарының ұшына мұз қатып қалған. Оны да елең қылмастан зыр-зыр жорғалап,</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру</p> <p>«Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны –Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атандар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды Практикалық жұмыс. Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын зерттейді, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ. –Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары бар ма? Қабырғалары? Сопақша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) –Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопақшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды. –Сопақшаға қандай заттар ұқсас?</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - жай сөйлемдерді сөздерге бөлу</p> <p>«Ж дыбысы бар сөз айт» ойын-жаттығуы Педагог балаларға «ж» дыбысы ортасында келетін сөз ойлап айтуларын сұрайды. Мысалы: Ажар, қоржын, Қожа, Бағжан т.б. «Ж» дыбысы сөз басында келетін сөз ойла: жапалақ, жаз, жадыра, жайлау, жалқы, жалбыз, жан, жоқ, жоғал, жұлдыз, жолақ, жомарт, жұт, жорық, жол, жалпақ, жаным т.б.</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: Пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; пішіндер мен денелердің ерекше қасиеттері туралы ұғымдарды қалыптастыру</p> <p>1. «Ұқсас бейнені тап» ойыны Геометриялық фигуралардан тұратын заттың суреттері мен соған сәйкес фигуралардың суреті салынған. Фигураларға ұқсас заттың суретін сызықпен қосуы керек.</p> <p>2.«Танграмм» Балаларға үлгі бойынша құрастыруға фигуралар беріледі. Алдымен, бейнеленген заттардың әр бөлшектері қандай фигуралардан тұратын айтып кетейік.</p> <p>3.1-ден 10-ға дейін тура және кері санау. Дидактикалық ойыны: «Қандай сан жоқ?»</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: Қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау.</p> <p>Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар: Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда мысықпен бірге не өмір сүрді? Мысық қайда кетеді? Әтешті түлкі қалай алдады? Мысық әтешті қалай құтқарды? Түлкінің жасағаны дұрыс па? Есінде сақта! Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол. Педагог ертегіні қуыршақ театры арқылы сахналауды ұсынады. Сиқырлы қоржыннан алынған ертегі кейіпкерлерінің суреттері бойынша рөлдерге бөлінеді</p>
--	--	--	---	---	--

	<p>баяғысынша әндетумен болады. Бұл қандай ғажап құс! –Бұл құсты су торғайы дейді. Ол қысы-жазы бірдей жемін су түбінен табады</p>	<p>(Сопақшаға ұқсас заттарды бейнелейтін суреттерді көрсетеді.) Балалар сопақшаға ұқсайтын заттарды табады, оларды атайды. –Енді балалар, қолдарыңызға сары тіктөртбұрышты аламыз. Жиектерін саусағымызбен жүргіземіз. Оның бұрыштары бар ма? Қанша бұрышы бар? Қабырғалары бар ма? Қанша қабырғасы бар? Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырады, сұрақтарға жауап береді. –Тіктөртбұрыш қандай геометриялық фигураға ұқсайды? (Шаршыға.) – Сары тіктөртбұрышқа бірдей өлшемдегі жасыл шаршыны саламыз. –Бұл фигуралар несімен ерекшеленеді? –Бұл фигуралар несімен ұқсас? Балалар ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, шаршыда барлық қабырғалары тең, тіктөртбұрышта қарама-қарсықабырғалары тең. Тіктөртбұрыш пен шаршының 4 бұрышы, 4 қабырғасы бар</p>			
--	--	---	--	--	--

Үзіліс: Затты лақтыру мен қағып алуға арналған ойындар «Допты қуып жет»

Тынымсыз Тіл туралы ертегі жаттығулары:
Сыйқырлы айнаға қарап отырып, араның масаның , шегірткенің, жыланның дыбыстарын салып көр. Осы дыбыстарды Тынымсыз Тіл ұнатады ма соны байқа.
Ағайынды аралар.
Ағайында арарармыз,
Еңбек үшін жаралғанбыз.
-3-3-3-3-3
Шырын іздеп күні бойы

Ойын: «Допты қуып жет»
Мақсаты: Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету.
Ойынның шарты:
Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға

<p>Гүл бақшаны аралаймыз -3-3-3-3-3 (Үш саусағыңды түйістіріп, ұшып жүрген араларға ұқсат, әрбір екі жолдан кейін аралардың ызылдағанын сал.) Жаман ара Қалмай ұшып соңынан, Ара қуды Мұратты. -3-3-3-3 Шағып алып қолынан, Досымызды жылатты. -у-у-у-у (Араның дауысы мен баланың ара шаққандағы дауысын сал)</p>		<p>жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады. Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.</p>
--	---	---

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>. Музыка Міндеті: Балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу</p> <p>Музыка тыңдау: «Вальс» (Қ. Шілдебаев) Ән айту: «Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) Билер: «Қоян биі» (В. Питерцев) Ойындар, хороводтар: «Көлеңке» (К. Қуатбаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко)</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: -Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу.</p> <p>Қыста ағаштар қандай күйде болады? -Жапырағы бар ма? Қыста ағаштың күйі жапырағы жоқ, бұтақтарын қырау басып тұрады. Қар қалың жауса ағаш бұтақтары иіліп сәлем беріп тұрған тәрізді болады. Ағаш басына кейбір құстар ұя салады. Жазда тоқылдақ ағаштың діңіндегі зиян келтіретін құрт-құмырсқаны тазартады. Адамдар ақтап қояды.</p> <p>Өлең: Ертеңісін байқадым М.Әлімбаев «Қыс келбеті» Жердің беті ақ қырау Аққу мамық ұлпа қар, Дәл маржан деп айтамын, Жамылады қырқалар. Төгілуге шақ тұр-ау, Шымшып аяз бетінді,</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді</p> <p>Допты ұстап ал Ойынға 3 ойнаушы қатысады. Екеуі 3 метрдей қашықтықта тұрып, бір-біріне допты лақтырады. 3-ші бала екеуінің ортасына тұрып, төбесінен ұшып бара жатқан допты ұстап алмақшы болады. Егер ол допты ұстап алса, допты лақтырған баланың орнына барып тұрады, ал бала ойын жүргізушінің орнына тұрады. Үйсіз қоян ойыны Екі баладан қол ұстасып қоянның үй болып тұрады</p>	<p>Музыка Міндеті: - Музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру</p> <p>:Музыка тыңдау: «Вальс» (Қ. Шілдебаев) Ән айту: «Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) Билер: «Қоян биі» (В. Питерцев) Ойындар, хороводтар: «Көлеңке» (К. Қуатбаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.ә.</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: құстардың пайдасы туралы білу, оларға қамқорлық жасау . Мақсаты Құстардың қыстағы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту. Балалардың бойында табиғат жөнінде қарапайым ғылыми түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру Күтілетін нәтижелер: жасайды: өз өлкесінде қыстап қалатын құстарды атап бере алады. түсінеді: құстардың қыстағы тіршілігін түсінеді. қолданады: зерттеушілік дағдысын, топпен бірігіп жұмыс істеу, құстарға қамқорлық жасау қабілеттерін пайдаланады «Құстар болмаса не болады?» деген сұраққа қатысты пікірлерін айтады. «Біз құстарды тамақтандыру үшін жемсауыт іліп қойсақ болады, ата-аналарымызбен бірге</p>
--	---	--	---	---	--

		<p>Өзеніне,көліне Ширатады етінді Әдемі ою ойыпты, Ағаштардың бәріне Алқа тағып қойыпты. Сергіту сәті: Табиғатты сүйеміз Қанат жаям жалма –жан Иіліп келіп қол созам Аяғымның ұшын</p>	<p>Бір бала қасқыр,бір бала қоян болады Кеме капитаны ойыны Педагогтың бұйрығы бойынша қимылдар жасайды</p>	<p>(өңдеген Т. Попатенко)</p>	<p>оларға ұя жасауға болады, ағаштардың бұталарына мақта мен жүн қиындыларын іліп қоюға болады» деген тұжырым жасайды. Өзара ақылдасып, «Құстар үшін ең қиын уақыт – ақпан айы» деген қорытындыға келеді. Өйткені ақпанда қарлы боран соғады. Құстардың жемі таусылады БҮЛ ҚАЙ ҚҰС?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады. Мақсаты: балаларға құстарды өздеріне тән белгілеріне қарай суреттеуді үйретеді. Балалар екі топқа бөлінеді: бір топ құсты суреттейді (немесе жұмбақтар жасырады), ал, екіншісі оның қандай құс екенін табуы тиіс. Содан кейін орындарымен ауысады</p>
--	--	--	---	-----------------------------------	---

Үзіліс

<p>Саусақ ойындары Ойын:Су толтыру. Мақсаты:Қол ептілігін дамыту,ас ішкенде қалай отырып,қасықты қалай ұстайтынын,ыдыстар қалай тұратынын үйрету. Керекті құралдар:шұңқыр қасық,шұңқыр тәрелке мен күрешке. Мазмұны: Үстел үстіне шұңқыр ыдысқа су құйып қоямыз.Одан кейін 1-ші тәрбиеші өзі көрсетеді.Ыдыстағы суды қасықпен алып,ақырын төгіп алмай күрешкеге құямыз.Осы іс-әрекет бірнеше рет қайталанады.</p>	<p>Саусақ ойыны: Жүретін саусақтар. Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар. Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Домино» Мақсаты: «Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту, пысықтау. Сәйкес көлікті тауып дұрыс атату, оның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын шарты: Суреттері сәйкес келетін карточкаларды біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: Бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлімдері 5×6см карточкалар.</p>
---	--	--

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Көркем әдебиет Міндеті: - рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру</p> <p>1. Оқиғаның жүйесін сурет бойынша баянда. Анасы мен қызы нені істеп отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не нәрсе? Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің?</p> <p>2. Мақтадан не жасалады? Сызып қос.</p> <p>3. Жұмбақты шеш. Тау-тау ақ қар, Ерімейді ыстықта. (Мақта) .</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді</p> <p>Сапқа тұру Шеңбер болып жай жүгіру, жүру жаттығулары Жалпы дамыту жаттығуларын бір орында жасау Сапқа қойып, оқушыларды төрт топқа бөліп, шеңбер тәріздес тұрып допты бір - біріне лақтыру. Оқушыларды сапқа қойып, саптық санақ бойынша екі топқа бөліп алу. Бөлінген екі топ арасында допты пайдалана отырып, эстафета жарысын өткізу. 1 - Допты төмен ұрып, қағып алып белгілі сызыққа дейін барып келіп келесі оқушыға беру. Белгіленген сызықтан шығып жүгіру. 2 - Допты төмен домалатып, барып келу. 3 - Бастапқы оқушы жүгіріп, кері бұрылып келесі оқушыға лақтыру. Ойынды аяқтау. Жай ғана лақтырып беру. Ойын барысында қауіпсіздік ережесін сақтау. Допты дұрыс алып жүру.</p> <p>Балаларды ынталандыру, достық жеңетіндігін түсіндіру</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру</p> <p>Мынау – үшбұрыш -неше бұрышы бар? -неше қабырғасы бар? Мынау – шаршы -неше бұрышы бар? -неше қабырғасы бар? Мынау – тіктөртбұрыш -неше бұрышы бар? -неше қабырғасы бар? Мынау – шеңбер 2-тапсырма «Ұқсас бейнені тап» ойыны Геометриялық фигуралардан тұратын заттың суреттері мен соған сәйкес фигуралардың суреті салынған. Фигураларға ұқсас заттың суретін сызықпен қосу керек. 3-тапсырма «Танграмм»</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - дыбыстық талдау жасау дағдыларын пысықтау</p> <p>«Кім көп сөз ойлап айтады?» дидактикалық ойыны Н дыбысынан басталатын сөздер ойландар, сөздерді шапалақпен буынға бөліндер, қанша буын атасындар. – Нан, нар, ну, нарын, немене, не, неге, нағыз, Нұрлан, Нұргүл, неке, нақ, неліктен. – Р дыбысынан басталатын сөз ойландар. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. – Радио, рауғаш, рас, рет, резеңке, рең. Ойын соңында фишкаларды санап, жеңімпазды анықтайды</p>	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - балаларды ер адамға арналған баскиімнің түрлерімен, олардың ерекшеліктерімен, баскиімнің басқа да киімдерден өзгешелігімен таныстыру</p> <p>Топтық жұмыс</p>
<p>Үзіліс: .</p>				

<p>«Гүлдерді күтеміз» ойыны Мақсаты: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.</p> 	<p>Қимылды ойын: «Ту». Мақсаты: Топтағы қарым-қатынасты нығайту. Ойынның шарты: Балалар 3-4 топқа бөлінеді. Әр топтың ортасында 1 бала ту ұстап тұрады. Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ойыншылар жан-жаққа жүгіріп, көздерін жұмып тұрады. Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ту ұстаған балалар орындарын ауыстырады. Тәрбиеші «Өз туларыңды табындар» дегенде ойыншылар өз туларына қарай жүгіреді. Қай топ тез жиналады, сол топ жеңеді. (Тулардың түстері әр түрлі болу керек)</p>	<p>Қимылды ойын: «Шұңқырдағы қасқырлар» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Ойынның шарты: Алаңның ортасында ұзын шұңқыр салынды. (1-1,5 метр) Шұңқырдың ортасында екі қасқыр тұрады. Қалған ойыншылар ешкі болады. Ешкілер алаңның бір жақ шетінде үйлерінде тұрады. Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ешкілер үйлерінен шығып, шұңқырдан секіріп өтіп, жайылымға барады. Қасқырлар шұңқырдан шықпай ешкілерді ұстап алу керек.</p>
--	---	--

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды).</p> <p>«Кокостармен ойнаймыз» Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету. Доп ұстаған қолды бастан асыра артқа жіберіп, доптың траекториясы алдыға, жоғары дұрыс ұшу үшін, бүгілген қолды түзу ұстап, допты лақтыру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады.</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті - жай сөйлемдерді сөздерге бөлу</p> <p>«Дауысты дыбысты сөз қос» дидактикалық ойыны – Мен сөз айтамын, сендер сол сөзге дауысты дыбыстан басталатын сөз жалғауларын керек, мағынасы бойынша ұқсайтын сөз болу керек. Алма ... (үлкен), қой ... (арық), домалық ... (өрік), жасыл ... (жапырақ), тәтті ... (ірімшік), сары ... (өрік), кішкентай ... (ұлу), әдемі ... (әтеш), жылы ... (етік), мықты ... (экскаватор), ұзын ... (уық), жаман ... (ит), пайдалы ... (кітап), мүйізді ... (жануар), ашты ... (алма) т.б.</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: -- Эпитеттерді, салыстыруларды қолдану</p> <p>Балалар енді «қыс» сөзіне дыбыстық талдау жасату әріп қималарымен. Қ– дауыссыз дыбыс. Ы – дауысты дыбыс. С– дауыссыз дыбыс. Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты ше?</p> <p>Дидактикалық ойын: «Қай мезгілде ойнаймыз?» Ойын шарты: Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей, секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: - Шағын өлеңдер тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу</p> <p>Суреттер бойынша әңгіме құрастыру</p> <p>Ойын: «Қандай сөз артық?». Педагог сөздерді айтады, балалар мұқият тыңдап қандай сөз артық екенін табады. Мысалы: кереует, үстел, нан, кілем. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті - Шағын өлеңдер тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу - Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен таныстыру</p> <p>Қазақ халқының шеберлері асхана аспаптарын, тұрмыстық заттар, жиһаздар дайындауда қандай материалдарды қолданған баллаарға көрсету, Осы заттарды бояту.</p>
--	---	--	--	---	--

Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	<p>Бақылау: Бұлтты бақылау.</p> <p>Мақсаты: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт).</p> <p>Еңбек: Көшедегі қар жинаушы машиналардың жұмысын бақылау.Мақсаты: Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету.</p> <p>Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ, Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт</p> <p>Мақсаты: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қим.ойын: «Мені қуып жет».</p> <p>Мақсаты: Шапшаңдыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.</p>	<p>Бақылау: Мұзды бақылау.</p> <p>Мақсаты: Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру.</p> <p>Еңбек: Тайғанақ жерге құм себу.</p> <p>Мақсаты: Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне берілген тапсырманы тиянақты орындауларын қадағалау. Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл, жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр.</p> <p>Мақсаты: Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету.</p> <p>Ойын: «Тышқан мен мысық».</p> <p>Мақсаты: Шапшаңдыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.</p>	<p>Бақылау: Ауа-райын бақылау.</p> <p>Мақсаты: Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау.</p> <p>Еңбек: «Таза алаң».</p> <p>Мақсаты: Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу.</p> <p>Ойын: «Қасқыр мен қаздар».</p> <p>Мақсаты: Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру.</p> <p>Қимылдық ойын: «Тымпи-тымпи».</p>	<p>Бақылау: Мұздақты бақылау.</p> <p>Мақсаты: Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету.</p> <p>Еңбек: Ағаш түптеріне қар үю.</p> <p>Мақсаты: Еңбекқорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру.</p> <p>Жеке жұмыс: Жұмбақ жаттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (мұз)</p> <p>Мақсаты: Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Қимылдық ойын: «Қазан».</p> <p>Мақсаты: Бірлесіп ойнауға шақыру. Балалардың көңілдерін көтеру.</p>	<p>Бақылау: Күнді бақылау.</p> <p>Мақсаты: Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. Еңбек: «Қыс қызығы».</p> <p>Мақсаты: Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.</p> <p>Жеке жұмыс: Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн)</p> <p>Мақсаты: Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықтарын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру.</p> <p>Қимылдық ойын: «Айгөлек».</p> <p>Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшаңдыққа, егілдікке баулу.</p>
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды,	«Менің балабақшам» Суреттер әлеміне саяхат Мақсаты: Қандай зат бейнегенің айтып береді.	«Қай қолымда көп?» Мақсаты: Заттың екі жиынтығын салыстыра біледі.	«Өз үйін тап» ойыны Мақсаты: үлкен – кіші ұғымдары туралы түсінік беру.	Ойын жаттығуы «Тапшы, кімнің дауысы». Секір, секір деген	Үстел -үсті ойыны пазл: «Үйшік құрастыр» Мақсаты:Пазл арқылы жануарларды құрастырады.

<p>үстел үсті ойындары , бейнелеу әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар</p>				<p><i>кім, Білгіш болсаң тауып көр. Тауып ал да, өзің көр, Сол орынды ала көр</i> <i>Мақсаты:</i> <i>Балалардың достарын дауыстарын ажыратады.</i></p>	
<p>Балалардың үйге қайтуы</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет студияның алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>